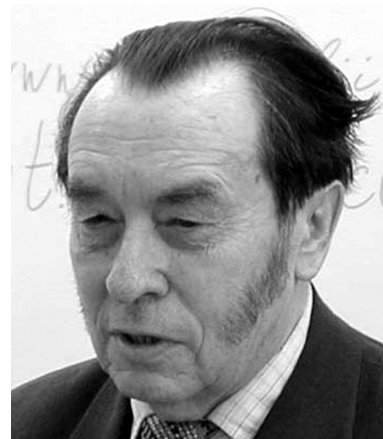

Jüri Vene: "Abiturientide hinnangud enamikule õpetajaist on väga positiivsed, eriti tõstetakse esile ainetundmist, heasoovlikkust ja põhitõdede väljatoomise oskust, aga ka erapooletust, objektiivsust, kannatlikkust ja õppematerjali head esitamist."

Õpetajad õpilaste pilgu all

J ü r i V e n e

Miina Härma Gümnaasiumi õpetaja

Arvatakse, et õpetajad ei ole õpilaste suhtes heasoovlikud ja objektiivsed.

Et saada võimalikult objektiivset informatsiooni, korraldasin 2003. a kevadel Tartu ühe kooli 10.–12. klassi õpilaste hulgas ankeetküsitluse, milles palusin anonüümselt vastata viieteistkümnele küsimusele eri õppeainete õpetajate kohta.

Ankeetidele vastas 202 õpilast, neist 69 abiturienti. 2006. a kevadkuudel viidi sama ankeet läbi Tartu seitsmes koolis, osales 464 abiturienti. Kokku saadi vastused 666 gümnaasiumiõpilaselt, neist 533 abiturientidelt. Ankeetide koostamise aluseks võeti varem Tartu koolides õpetajate atesteerimiseks kasutatud küsimustik, mida mõnevõrra muudeti Inglismaa koolides kasutusel olnud parimate õpetajate väljaselgitamise küsimuste (Best Teacher Description by Dr. Glen W. Probst) abil.

Õpilastele olid ette antud numbrid tavalises 5-pallilises süsteemis, kusjuures 5 tähendas vastava omaduse maksimaalset, 4 sagedast, 3 keskmist, 2 vähest esinemist ja 1 puudumist. Ankeetide töötlemise lihtsustamiseks otsustati summeerida hinnangud 4 ja 5 ning 1 ja 2. Hinnangut 1 oli kasutatud väga vähe.

2003. a ankeetide analüüsil ilmnas, et abiturientide hinnangud olid rõhuvas enamuses mõnevõrra kõrgemad 10.–11. klassi õpilaste hinnangutest, ehkki

paljusid õppeaineid õpetasid samad õpetajad. Et 2006. a vastasid ankeetidele ainult abiturientid, on alljärgnevas võrdluses kasutatud vaid abiturientidelt kogutud andmeid (vt joonis). Ilmneb, et õpilastel on olnud põhjust positiivselt esile tõsta õpetajate aineoskusi, asjatundlikkust (80–86%) ja põhitõdede väljatoomist (67–76%), aga ka suhtumist õpilastesse (heasoovlikkust 71–75%; objektiivsust 59–68%).

Head ja väga head on hinnangud olnud ka õppematerjali selge ja arusaadava esitamise, erapooletu ja objektiivse suhtumise ning õpetaja isikuomaduste kohta. Kõigis neis valdkondades on viimase kolme aastaga toimunud positiivne nihe väga märgatav. Hea kontakti saavutamine õpilastega püsib siiski keskmisel tasemel (vt tabel 1).

Suuremad vajakajäämised on olnud õpetaja huumorimeele ja erinevate õppemeetodite kasutamise osas, samuti õpetatava seostamisel igapäevaeluga ja iseseisva töö oskuste kujundamisel. 2003. ja 2006. a tulemuste võrdlemisel on siiski märgatav nihe paremuse suunas aktiivse mõttetegevuse soodustamisel (negatiivsed hinnangud vähenesid 25–16%), õpetajate huumorimeeles (26–18%) ja õpetatava seostamisel igapäevaeluga (25–18%). Kõige enam negatiivseid hinnanguid (21%) anti viima-

sel aastal erinevate õppemeetodite kasutamise kohta (vt tabel 2).

Õpilased hindavad õpetajaid suuresti erinevalt. Kuna 2006. a ankeetides puudusid õpetajate nimed, olid ainult õppeained, ilmnasid koolides väga suured erinevused.

Nii oli näiteks ühes ja samas koolis matemaatikaõpetaja(te)le andnud hinnanguid 4 ja 5 80% õpilastest, aga emakeeleõpetaja(te)le 37%. Samas koolis oli negatiivseid hinnanguid antud matemaatikas vaid 6%, emakeeles aga 39%.

Teises koolis oli emakeeleõpetajaile antud positiivsete ja negatiivsete hinnangute suhe 85 : 4, inglise keeles aga 43 : 29. Kolmandas koolis oli inglise keele õpetajaile antud keskmiste hinnangute suhe 76 : 6, aga vene keele õpetajaile vaid 44 : 30. Neljandas koolis olid matemaatikas suhtarvud 86 : 3 ja inglise keeles 47 : 28.

Nii kooliti kui ka õppeaineti on tulemused nii mõnelgi juhul üllatavalt erinevad (tabel 3). 2006. a ankeetide vastustest ilmnas, et enamiku õppeainete puhul olid hinnangud 4 ja 5 antud ca 2/3 õpilaste poolt. Teistest kõrgemalt hinnati inimese- ja ühiskonnaõpetuse ning matemaatika õpetajaid, teistest nõrgemini aga vene keele, keemia ja emakeele õpetajaid. Eri õppeainete õpetajatele